

East & North
FINLAND

Itä- & Pohjois-
SUOMI

EU:n alue- ja rakennepolitiikan 2021-2027 ohjelmavalmistelu

Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027

19.10.2020

Päivi Keisanen

**Itä- ja Pohjois-Suomen alueellisen valmistelun pääsihteeri
Pohjois-Pohjanmaan liitto**

Suomen EU-rahoitus ohjelmakaudella 2021-2027

- Heinäkuun EU-huippukokouksen myötä Suomen saanto on tarkentunut.
- Itä- ja Pohjois-Suomen kannalta myönteinen neuvottelutulos kasvaneen NSPA-tuen ja uuden erityismäärärahan myötä.
- Valtioneuvoston päätöstä EU-varojen kansallisesta jakamisesta odotetaan loka-marraskuun aikana

	Suomen EU-saanto (mrd.€)
Monivuotinen rahoituskehys MFF 2021–2027: EAKR ja ESR+ rahoitusten osuus	1,47
Elpymisväline: REACT EU lisärahoitus nykykaudelle EAKR ja ESR+ rahoitusten osuus	0,16
YHTEENSÄ	1,63
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto JTF (YHT MFF 2021–2027 ja elpymisväline)	0,42
Alue- ja rakennepolitiikka yhteensä	2,0

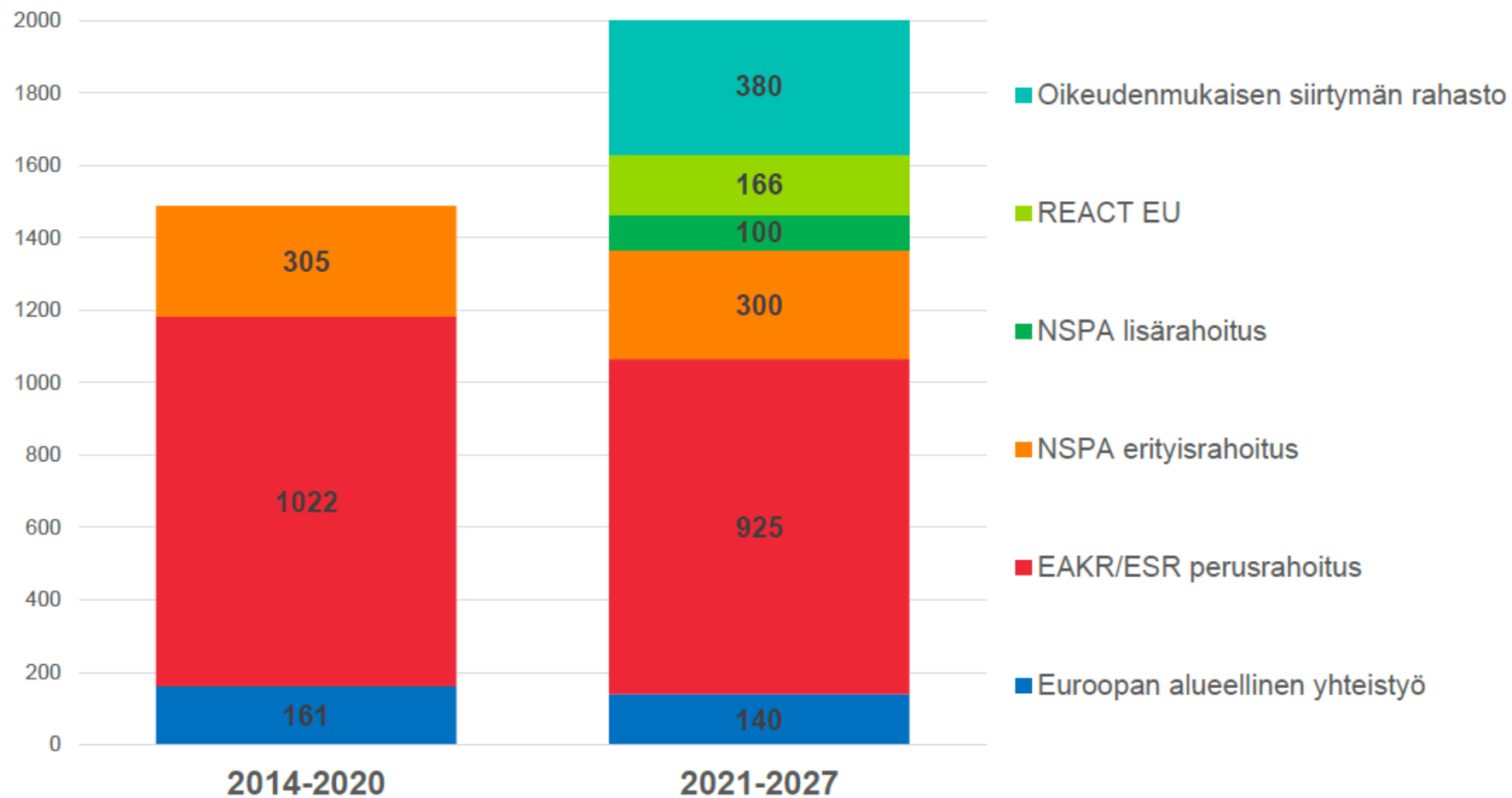
MFF 2021–2027: EAKR ja ESR+ osuudet	Milj. €
Perusrahoitus (siirtymäalueet ja kehittyneet alueet yht)	925
IP-alueet NSPA-erityisrahoitus	300
IP-alueen uusi erillisrahoitus	100
Interreg-ohjelmat (EAKR)	140
Yhteensä	1468

Alue- ja rakennepolitiikan EU-rahoitus

Alue ja rakennepolitiikan EU-saannot, miljoonaa euroa (2018 hinnat)

East & North
FINLAND

Itä- & Pohjois-
SUOMI

Uusi rahasto:
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto
Just Transition Fund JTF

JTF – Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto

- Kolmas alue- ja rakennepolitiikan rahasto, sisältyy samaan ohjelmaan EAKR:n ja ESR:n kanssa Uudistuva ja osaava Suomi 2021 - 2027
- 424 milj € (EU); kansallisesta osarahoituksesta ei ole päätetty, mutta kokonaisrahoitus saattaa nousta yli miljardiin euroon
- Rahaston tavoitteena on helpottaa ja hallita aluetaloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia, joita päästövähennysten toteuttaminen aiheuttaa
- Tavoitellaan toteutusta koko Suomessa (pl. Uusimaa ja Ahvenanmaa)
- Toimeenpano käyntiin kesä-syksy 2021

JTF

- T&K&I – ja teknologiainvestoinnit
- Taloutta monipuolistavat Pk-yritysinvestoinnit
- Työntekijöiden uudelleen koulutus
- Laitosalueen kunnostus ja saneeraus

**Maantieteen perustelu
haasteellista**

**Sisältövalmistelu vasta
alkamassa**

**Alueellisten
siirtymäsuunnitelmien
valmistelu käyntiin heti**

- Uusi rahasto tullaan sisällyttämään omana toimintalinjanaan osaksi nyt valmistelussa olevaa tulevan ohjelmakauden EAKR- ja ESR-toimenpiteet sisältävää ohjelmaa.
- Uuden rahaston toteutus tapahtuu maakuntatasolla hanketoiminnan kautta EAKR:n ja ESR:n tapaan.
- Eduskunnan valiokuntien käsittely:
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_2+2020.aspx

East & North
FINLAND

Itä- & Pohjois-
SUOMI

Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027

Ohjelman sisältövalmistelu

Ohjelman sisältö (Luonnos. Työn alla olevat sisällöt punaisella)

TL 1 Innovatiivinen Suomi (EAKR) – TEM:n seuraavaa luonnosta odotetaan

- Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen
- Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyödyksi
- Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen

TL 2 Hiilineutraali Suomi (EAKR) 30 % EAKR-varoista

- Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen (ml. uusiutuvan energian edistäminen)
- Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen sekä katastrofivalmiuksien ja –palautuvuuden edistäminen
- Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

TL 3 Saavutettavampi Suomi (EAKR) – koskettaa vain Itä- ja Pohjois-Suomea

- Kestävän, ilmastonmuutoksen kestävän, älykkään paikallisen liikkuvuuden edistäminen

TL X Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto JTF – todennäköisesti oma TL ohjelmaan

TL 4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi (ESR)

- Polkuja töihin
- Osaamista työelämään
- Yhdenvertaiseen osallisuuteen

TL 4b Lapsien köyhyyden torjunta (ESR) 5 % ESR-varoista

TL 5 Aineellisen puutteen torjunta (ESR)

Innovatiivinen Suomi (EAKR)

1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen

Tukitoimet

Tavoitteena on elinkeinoelämälähtöisen innovaatiotoiminnan edistäminen. Ohjaavana prosessina toimivat elinkeinoelämän kehittämistarpeisiin perustuvat maakun-tien älykkään erikoistumisen strategiat.

Tavoitteena on lisätä elinkeinoelämän, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten, koulutuksen järjestäjien, muiden kehittämistoimijoiden (ml. kaupungit ja kunnat sekä kolmas sektori) sekä loppukäyttäjien (kuluttajat, kansalaiset) yhteistyötä palveluiden ja tuotteiden koko arvoketjussa. Myös muita kyvykkyyksiä vahvistetaan (esim. muotoilu-, brändi- ja aineettomiin oikeuksiin liittyvä osaa-minen). Jotta edelläkävijä-mark-ki-noita voi syntyä, tarvitaan julkisia investointeja pilotointi- ja kokei-lutoimiin sekä julkisten hankintaprosessien kehittämistä

Kansallinen ja kansainvälinen verkostoituminen on keskeisessä asemassa. Koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden työn tulokset tulee hyödyntää tehokkaammin, nopeammin ja laajemmin liiketoiminnassa. Yhteistyöllä ja osaamisen siirrolla tuetaan uuden teknologian käyttöönottoa yrityksissä. Myös toisen asteen koulutuksen järjestäjien yritysrajapintaa ja osaamista hyödynnetään yhteistyössä.

Pääasiallinen sisältö

TKI-toiminta

- vahvistetaan osaamista, ennakointi- ja innovointitoimintaa esim. edistämällä pk-yritysten tuotteiden, materiaalien, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämistä, pilotointia ja kaupallistamista sekä uusien teknologioiden käyttöönottoa ja hyödyntämistä
- tuetaan erityisesti elinkeinoelämän tarpeista lähtevien innovatiivisten ratkaisujen, toimintamallien sekä kokeilu-, pilotointi -, demonstraatio- ja oppimisympäristöjen sekä tutkimusinfrastruktuurin kehittämistä ja yhteiskäyttöä
- tuetaan mm. kaupunkien ja kuntien pilotointi- ja kokeiluympäristöjen kehittämistä
- tuetaan luonnonvarojen ja teollisuuden sivutuotteiden sekä yhdyskuntajätteen hyödyntämiseen ja jalostusasteen nostoon sekä muuhun kiertotalouteen liittyvää TKI-toimintaa

TKI-yhteistyö

- luodaan yhteistyömalleja ja toimintatapoja korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä toisen asteen koulutuksen järjestäjien ja yritysten yhteistyölle, osaamisen ja teknologian siirrolle sekä luovan osaamisen paremmalle hyödyntämiselle
- kehitetään elinkeinoelämän ja tutkimuksen yhteistyötä sekä elinkeino- ja työelämälähtöisen soveltavan tutkimuksen hyödyntämistä yritystoiminnassa
- tuetaan elinkeino- ja työelämälähtöisen TKI-intensiteetin lisäämistä sekä osaamis- ja innovaatioekosysteemien syntymistä, kehittämistä ja kytkeytymistä kansallisiin ja kansainvälisiin arvoverkostoihin
- tuetaan älykkääseen erikoistumiseen liittyviä alueiden välisiä ja kansainvälisiä kumppanuuksia

Innovatiivinen Suomi (EAKR)

1.2 Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi (luonnos, IP-alueen esitys)

Tukitoimet

Tavoitteena on laajentaa digitalisaation tuomaa hyötyä ja tukea erityisesti mikro- ja pk-yrityksiä digitaalisten teknologioiden hyödyntämisessä sekä digitaalisten ratkaisujen ja prosessien kehittämisessä ja käyttöönotossa liiketoiminnan kasvun mahdollistamiseksi. Tavoitteena on tukea myös yritysten ja tutkimuksen yhteiskehittämistä, hyödyntäen tutkimusinfrastruktuureja ja edistäen testausta ja kokeiluja. Yhteiskehittämisellä edistetään osaamisen siirtoa ja uuden teknologian hyödyntämistä yritysten liiketoiminnassa.

Ohjelman tuen piiriin kuuluvat asiantuntijaorganisaatioiden muodostamat digitaaliset innovaatiokeskukset (DIH). Euroopan tasolla toimivien EDIH – konsortioiden erityisvahvuutena tulee olla Euroopan digitalisaatiostrategian ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelman mukainen erikoistuminen eurooppalaisen digitalisaatiokehityksen kannalta merkittävimpiin teknologioihin eli suurteholaskentaan, tekoälyyn, koneoppimiseen ja kyberturvallisuuteen. Konsortioissa on mukana myös testaus- ja kehittämisinfrastruktuurin lisäksi läheinen yhteistyö tutkimuslaitosten ja yritysten välillä.

Pääasiallinen sisältö

Digitalisaation vauhdittaminen, mm.

- edistetään digitalisaation hyödyntämistä TKI-toiminnassa, yksityisen ja julkisen sektorin haasteissa ja kehittämisessä, sekä teknologisiin murroksiin liittyvien uusien liiketoimintamahdollisuuksien kehittämisessä
- tuetaan digitaalisten innovaatiokeskusten (digital innovation hub) palvelujen kehittämistä ja yhteistyötä alueellisella, kansallisella ja eurooppalaisella tasolla
- edistetään yritysten prosessien digitalisointia, tuotantomenetelmien, tuotteiden ja palvelujen digitalisointi, tekoälyn, koneoppimisen, datan ja muun uuden teknologian hyödyntäminen arvomuodostuksessa
- tuetaan investointeja uusien digitaalisten ratkaisujen pilotointiin
- Digitalisaation hyödyntäminen älyliikenteen ratkaisujen ja uusien liikenne-palveluiden kehittämisessä

Digitalisaation edistäminen yritystoiminnassa

- tuetaan yritysten sähköistä liiketoiminnan, asiakaspalvelun ja teknologisen osaamisen kehittämistä ja teknologian käyttöönottoa
- tuetaan uusien teknologioiden ja digitaalisten työkalujen ja tuotteiden, palvelujen ja liiketoimintamallien ja -prosessien kehittämistä, soveltamista ja käyttöönottoa yritysten, palvelujen ja ratkaisujen kehittämisessä sekä vahvistetaan pk-yritysten kyber- ja tietoturvalmiuksia

1.3 Pk-yritysten resurssiviisas kasvu ja kilpailukyky

Pääasiallinen sisältö

Pk-yritysten kasvu ja kansainvälistyminen

- parannetaan pk-yritysten kasvu-, kansainvälistymis-, markkinointi- ja innovointivalmiuksia
- tuetaan pk-yritysten kasvua ja kansainvälistymistä tukevia, toimintaa uudistavia ja tuottavuutta lisääviä investointeja
- parannetaan pk-yritysten osaamista osana liiketoiminnan kehittämistä

Pk-yritysten TKI-toiminta

- tuetaan pk-yritysten tuotteiden, palveluiden ja tuotantomenetelmien kehittämistä ja kaupallistamista sekä innovatiivisten liiketoimintakonseptien syntymistä, huomioiden ilmastokestävyys
- tuetaan aktiivista innovaatiotoimintaa edistävien prosessien käyttöönottoa yrityksissä
- kehitetään kestävien uusien toimintatapojen, teknologioiden ja ratkaisujen soveltamista yrityksissä sekä edistetään niihin liittyvää yritystoimintaa
- vahvistetaan hiilineutraaliin talouteen liittyvää liiketoiminta- ja markkinaosaamista ja kehitetään uusia tuote- ja palvelukonsepteja

Uusi liiketoiminta

- tuetaan uutta tai uudistuvaa liiketoimintaa sekä yritysten jatkuvuutta omistajavaihdoksia edistämällä, kehitetään uusia tapoja tukea uutta liiketoimintaa (ml. yrityskiihdyttämö- ja hautomomallit) ja luodaan yritysneuvontaan liittyviä uusia toimintamalleja

Yritysten verkostoitumisen edistäminen

- kehitetään ekosysteemejä, osaamiskeskittymiä ja verkostoja sekä tuetaan muita yhteistyömuotoja, joihin voi osallistua myös suuria yrityksiä

Innovatiivinen Suomi (EAKR)

TL 2: Hiilineutraali Suomi

IP-maakuntajohtajien ja ELY-ylijohtajien 26.2.2019 linjaus

”Vähähiilisyys edistäminen tulee valtavirtaistaa

*Ilmastotoimien valtavirtaistaminen ja vähähiilistä yhteiskuntaa edistävien prosessien edistäminen edellyttävät, että vähähiilistä taloutta voidaan edistää useilla kehittämisen alueilla. **Toimenpiteiden keskiössä ovat elinkeinoelämää tukevat T&K&I-toimenpiteet sekä elinkeinotoiminnan kestävyyslisääminen.** Keskeisiä kehittämisen kohteita ovat bio- ja kiertotalous, energia- ja materiaalitehokkuus sekä energiamurrokseen vastaaminen. Kohderyhmissä tulee yritysten ohella huomioida myös kunnat ja kaupungit vähähiilisen yhteiskunnan edistäjinä.”*

TEM on toimittanut TL 2:n luonnoksen (liitteenä)

- ET 2.1 Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen
 - (sis. Uusiutuvan energian edistämisen)
 - ET 2.4 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja –palautuvuuden edistäminen
 - ET 2.6 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen
-
- Komissio on esittänyt jokaiselle jäsenmaalle Vihreämmän Euroopan toimintapoliittisen tavoitteen käyttöönottoa 30 % EAKR-rahoituksella
 - Lisäksi kaikista EAKR-toimista lasketaan tukitoimikoodien avulla ilmastonmuutokseen liittyvä tavoite (35%)

Innovatiivinen Suomi (EAKR)

TL 3 Saavutettava Suomi

- Uusi toimintalinja kirjoitettaneen lokakuussa.
- Sisältää vain IP-aluetta koskettavat liikenneinfrastruktuurit ja laajakaistat
- Pohdittava mahdollisuutta esittää laajakaistainfrastruktuurit RRF-elvytyspakettiin ja JTF-rahaston piiriin

- Liikenteen kehittäminen on sisäänkirjoitettuna useaan kohtaan ohjelmaluonnosta:
 - TL 1 Innovatiivinen Suomi: älyliikenteen kehittäminen
 - Digitalisaation hyödyntäminen älyliikenteen ratkaisujen ja uusien liikenne-palveluiden kehittämisessä
 - TL 2 Hiilineutraali Suomi: liikenteen päästöjen vähentäminen
 - Kehitetään liikenteen päästöjä vähentäviä ratkaisuja sekä tuote- ja palvelukonsepteja
 - Edistetään uusiutuvaa energiaa ja vaihtoehtoisia voimanlähteitä käyttävien liikennemuotoja
 - TL 3 Saavutettava Suomi (toimintalinjaa ei ole vielä kirjoitettu) - infrastruktuuri
 - Pk-yritysten kasvuun ja investointeihin vaikuttavat liikenne- ja logistiikkainvestoinnit
 - Laajakaistainvestoinnit yritys- ja innovaatiotoiminnan kannalta keskeisten ja puutteellisten laajakaistayhteyksien osalta
 - Liikennejärjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien strateginen suunnittelu

Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi (ESR)

Osaamista työelämään, pääasiallinen sisältö

Jatkuva oppiminen ja joustavat koulutuspolut

- lisätään yksilöllisten, monimuotoisten ajasta ja paikasta riippumattomien **jatkuvan oppimisen koulutuskokonaisuuksien tarjontaa** ml. täydennys- ja erikoistumiskoulutukset sekä perustaitojen kehittäminen
- tuetaan tutkintojen ja tutkintojen osien suorittamista sekä edistetään ja kehitetään työelämässä tapahtuvan oppimisen ja ulkomailla suoritettujen tutkintojen tunnustamista ja tunnistamista
- edistetään yrittäjyyttä ja liiketoimintaosaamista osana koulutusta ja työelämää
- tuetaan eri alojen kehittymistä osana ekosysteemejä ja vahvistetaan palvelujen tuotanto-osaamista
- kehitetään **jatkuvan oppimisen mahdollistavia koulutusrakenteita** ja oppimisympäristöjä sekä oppimista tukevaa pedagogiikkaa
- tuetaan koulutuksen ja työelämän sekä kouluasteiden välisten **nivelvaiheiden siirtymien** sujuvoittamista
- kehitetään **koulutuksen laatua** ja tarjontaa mm. älykkään erikoistumisen ja kasvu- ja rakennemuutosalojen tarpeisiin
- tuetaan jatkuvan oppimisen avulla elinkeinorakenteen monipuolistamista ja uudenlaisten palvelurakenteiden syntymistä mm. luovaa osaamista hyödyntämällä
- kehitetään, levitetään ja juurrutetaan monialaisia, moniammatillisia ja monikanavaisia ohjaus- ja neuvontapalveluita koulutuksessa ja työelämässä sekä vahvistetaan asiantuntijoiden valmiuksia vastata monimuotoistuvan asiakaskunnan tarpeisiin

Muutostarpeiden ja osaamisen ennakointi työmarkkinoiden tarpeiden pohjalta

- tuetaan osaamistarpeiden ennakointia ja ennakointitiedon hyödyntämistä
- edistetään tutkimus- ja kehittämistoiminnan integroitumista koulutukseen

Työelämän kehittäminen

- edistetään työhyvinvointia ja työssä jaksamista, hyvän työelämän kehittymistä ja työelämän laatua ml. työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen ja työyhteisöjen monimuotoisuuden lisääminen
- edistetään toimintatapoja, jotka parantavat samanaikaisesti tuottavuutta ja tuloksellista työn tekemistä sekä työhyvinvointia
- kehitetään mikro- ja pk-yritysten ja muiden organisaatioiden sekä niiden henkilöstön osaamista
- edistetään yritysten muutoskyvykkyyttä neuvonnan, ohjauksen ja verkostojen kautta

Ammatillisen liikkuvuuden ja kohtaannon edistäminen

- parannetaan kohtaantoa ja edistetään ammatillista liikkuvuutta eri palveluja kehittämällä, hyödyntämällä ja yhdistelemällä
- edistetään kansainvälisten osaajien rekrytointia Suomeen ja integroidaan jo maassa olevia
- toteutetaan muutostilanteiden kehittämiskokeiluja, esim. muutosturvan ja työnvälityksen sekä yrityspalvelujen yhteyden tiivistämistä
- kehitetään muutosturvan mittareita sekä palautejärjestelmää

Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi (ESR)

Polkuja töihin, pääasiallinen sisältö

Työnhakijoiden työllistyminen

- edistetään kohderyhmiin kuuluvien henkilöiden pääsyä avoimille työmarkkinoille, laadukkaisiin ja riittävän toimeentulon mahdollistaviin työpaikkoihin, yrittäjäksi ja itsenäiseen ammatinharjoittamiseen tai koulutukseen sekä osaajien saamista korkeaa osaamista vaativiin tehtäviin
- hyödynnetään monipaikkaisuuden ja erilaisten työn tekemisen tapojen tarjoamia mahdollisuuksia
- huomioidaan kohderyhmien tarpeet tarvittaessa positiivisen erityiskohtelun ja yhdenvertaisuussuunnittelun sekä tasa-arvosuunnittelun avulla hyödyntäen heidän omaa asiantuntemustaan
- yhteistyössä yritysten ja muiden työnantajien kanssa räätälöidään etenkin osatyökykyisille ja maahanmuuttajataustaisille työmahdollisuuksia sekä edistetään tehtävien muokkaamisen ja osittamisen edellytyksiä uusien työmahdollisuuksien kehittämiseksi
- kehitetään välityömarkkinoiden laatua ja vaikuttavuutta
- edistetään työvoiman ammatillista ja alueellista liikkuvuutta myös yhteistyössä rekrytoivien työnantajien kanssa luomalla näihin kannusteita ja käytäntöjä
- tuetaan mukana muuttavien puolisoiden työllistymistä
- ohjataan työnhakijoita rekrytointivaikeuksista kärsiville aloille
- luodaan työvoiman kysyntää hyödyntämällä mm. julkisten hankintojen työllistämismalleja

Työllistymistä tukevien palveluiden kehittäminen

- kehitetään, levitetään ja juurrutetaan monialaisia ja moniammatillisia palvelumalleja ja verkostomaista työtettä
- lisätään monialaisissa ja -amatillisissa palveluissa työskentelevien osaamista toimintamallin johtamisessa ja muissa yhteistyöhön liittyvissä kysymyksissä sekä asiakkaiden palvelutarpeisiin liittyvissä työllisyys-, koulutus- ja sosiaalialan teemoissa
- kehitetään toimintamalleja, joilla varmistetaan, että asiakkaan palvelupolku etenee saumattomasti työhön, koulutukseen tai asiakkaan kannalta muuhun tarkoituksenmukaiseen ratkaisuun
- tehostetaan ja kehitetään toimintatapoja ja palveluita, joilla voidaan tukea sesonkityyppisillä aloilla työskentelevien työllistymistä ympärivuotisesti ja alityöllistettyjä heidän työuransa kehittämisessä
- kehitetään alueiden ja toimialojen välisiä yhteistyömalleja ja rekrytointitoimia sekä lisätään rekrytointivaikeuksista kärsivien alojen ja työnantajien tunnettuutta, vetovoimaa ja mainekuvaa
- parannetaan yhteiskunnallisten yritysten liiketoiminnan ja työllistämisen edellytyksiä

Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi (ESR)

Yhdenvertaiseen osallisuuteen, pääasiallinen sisältö

Yhtäläisten mahdollisuuksien ja osallisuuden edistäminen

- tuetaan monipuolisin keinoin kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden kiinnittymistä yhteiskuntaan, koulutukseen ja työmarkkinoille sekä torjutaan huono-osaisuutta ja syrjäytymistä
- lisätään eri väestöryhmien vuorovaikutusta
- yksinäisten ja riippuvuus- ja/tai työ- ja toimintakyvyn haasteiden kanssa kamppailevien hyvinvointia lisätään mm. yhteisöllisin ja kuntouttavin toimenpitein
- edistetään vammaisten henkilöiden, etnisten vähemmistöjen ja muiden heikommassa asemassa olevien väestöryhmien oikeuksien toteutumista
- kehitetään kansalaistoimijalähtöistä toimintaa ja yhteisöllisiä palveluita sekä edistetään vähemmistö- ja erityisryhmien osallistumista päätöksentekoon ja palveluiden suunnitteluun
- hyödynnetään kulttuuri- ja liikuntapalveluja osallisuuden, hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämiseksi

Työllistymismahdollisuuksien parantaminen

- parannetaan heikoimmassa asemassa olevien valmiuksia päästä koulutukseen ja työmarkkinoille
- rakennetaan osallistavia työmarkkinoita, lisätään tuetun työllistymisen menetelmien käyttöä ja vaikuttavuutta sekä kehitetään työtoiminnan sisältöjä

Palveluiden kehittäminen

- kehitetään, levitetään ja juurrutetaan monialaisia, oikea-aikaisia, saavutettavia ja katkeamattomia hyvinvointi-, sosiaali-, terveys-, kuntoutus- koulutus- ja työllisyyspalveluita ja kehitetään mm. perhe- ja nuorisotyön menetelmiä ja verkostomaista työtettä
- edistetään kolmannen ja neljännen sektorin ja viranomaisten välistä kumppanuutta, yhteistyötä ja osaamista heikoimmassa asemassa olevien ryhmien palveluiden ja yhteiskuntaan kiinnittymisen parantamiseksi
- kehitetään tuloksellisia mm. sosiaalisen kuntoutuksen ja päihdekuntoutuksen toimintamalleja työikäisille samoin kuin työ- ja toimintakyvyn palveluja
- kehitetään sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden osaamista sosiaali- ja terveysalalla, jotta voidaan paremmin vastata tasa-arvo- ja yhdenvertaisuushaasteisiin

Lasten köyhyyden torjuminen Suomessa ESR+-varoin

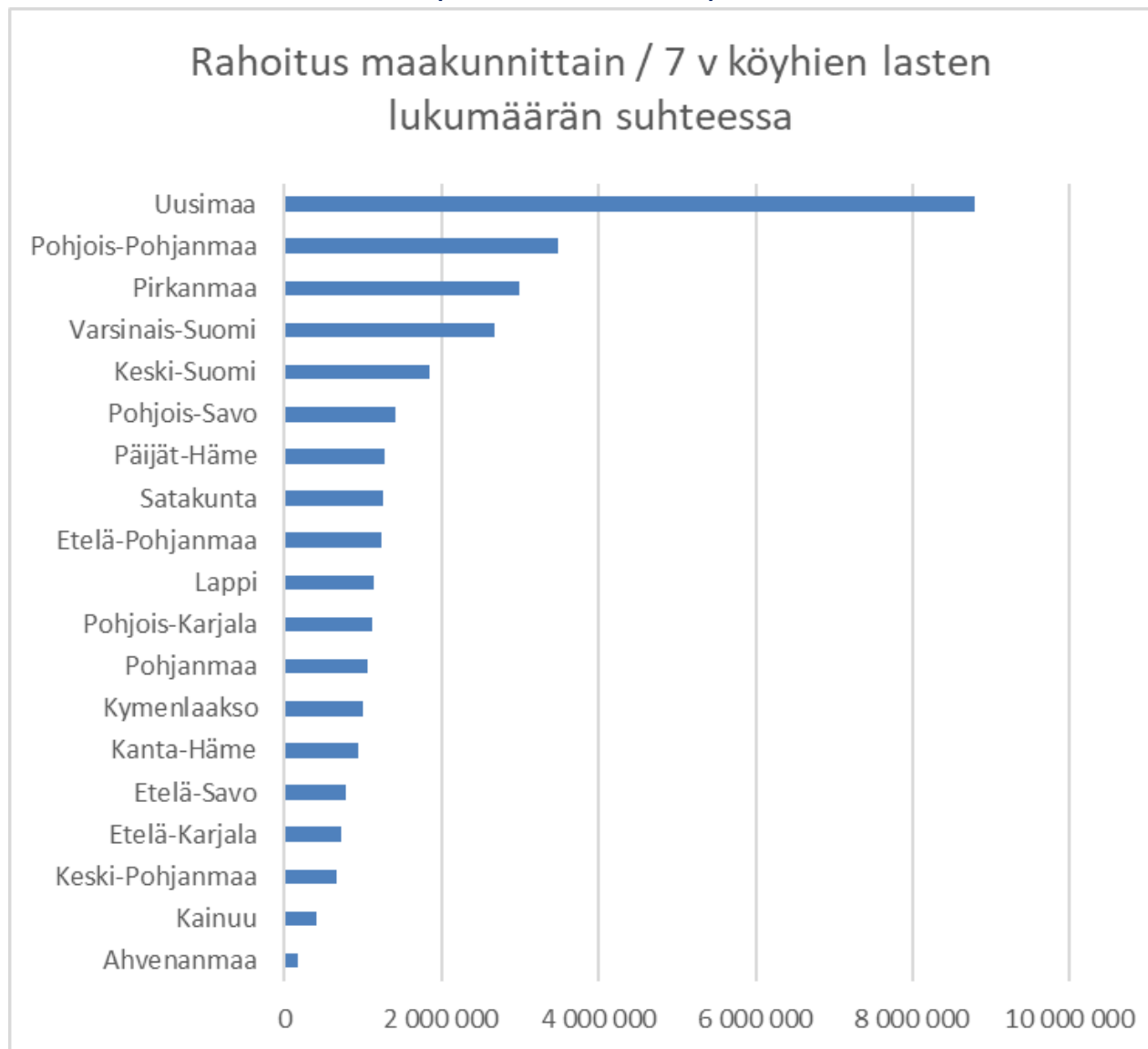

- Uusi sisältö ESR-rahoitukseen
 - **Suomen** ESR+-rahoituksesta käytössä lasten köyhyyteen 5 %, n. 33 milj. euroa (EU+valtio)
 - Noin 259 euroa / lapsi / 7 vuotta (Huom! Tekninen laskenta)
 - Tärkeää, koska myös Suomessa on köyhiä perheitä -> köyhiä lapsia 120 000
 - Köyhyys vaikuttaa mm. eriarvoisuuteen ja syrjäytymiseen
 - Köyhyyden haitat voivat vaikuttaa osaltaan vahingollisesti opintoihin ja työelämään
 - Kaikkein vaikeimmissa tilanteissa olevien lasten ja lapsiperheiden tavoittamiseksi toiminnot kytketään paikalliseen ja alueelliseen perhe- ja aikuissosiaalityöhön.
- Tavoitteena
 - edistää kaikkein heikoimmassa asemassa ja suurimmassa syrjäytymisvaarassa olevien lasten hyvinvointia ja osallisuutta sekä luoda heille tasa-arvoisia mahdollisuuksia perhetaustasta huolimatta
 - luoda onnistumisen ja osallisuuden kokemuksia
 - edistää lasten mahdollisuuksia luoda heitä kannustavia ja vahvistavia sosiaalisia suhteita, ml. turvalliset aikuissuhteet
 - kehittää lasten taitoja, jotka osaltaan edistävät heidän mahdollisuuksiaan pärjätä koulussa ja myöhemmin työelämässä.
 - Huomioida lasten ja perheiden erityistarpeet esim. lapsen toimintakyky, kulttuuritausta, asuinympäristö
 - Harrastus-, leiri-, valmentava hoiva- ja kerhotoiminta

ESR+rahoitus maakunnittain lasten köyhyteen

(tekninen laskenta)

NSPA-ITI

EU-komission esittämät kysymykset:

- **missä kaikissa erityistavoitteissa NSPA ITI-rahoitusta käytetään** (what will the NSPA strategy cover)
- **IP-alueiden yhteinen ITI-strategian valmistelu** (how have the regions been involved in designing the strategy)
- **ITIn hallinto ja hankkeiden valinta** (how will they manage it and select projects)

NSPA ITI-maininnat erityistavoitteittain TL 1

Sinisellä aikaisemmat esitykset

TL 1 Innovatiivinen Suomi

ET 1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen –

5. luonnoksessa ei ole omia ranskalaisiaviivoja

- Itä- ja Pohjois-Suomen yhteisen älykkään erikoistumiseen kehittäminen
- Maakunnallisen innovaatiokapasiteetin ja klustereiden kehittäminen älykkään erikoistumisen strategioiden mukaisesti - lisävolyymi ao. ohjelmasisältöihin

ET 1.2 Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyödyksi (UUSI)

- **Soveltuu hyvin IP-alueen harvan asutuksen ja pitkien etäisyyksien haasteisiin → muotoillaan esitys**

ET 1.3 Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen –

5. luonnoksessa ei ole omia ranskalaisiaviivoja

- Alkavien ja toimivien yritysten kehittymisen ja investointien tukeminen sekä yritysten omistajavaihdosten edistäminen – lisävolyymi ao. ohjelmasisältöihin
- Yritysten puuttuvia vakuusarvoja korvaavat ja kokonaisrahoituksen saamista varmistavat rahoitusinstrumentit Itä- ja Pohjois-Suomen tarpeita vastaavasti – tarpeet huomioitava InvestEU-rahoitusinstrumenttien valmistelussa sekä valtakunnallisten että alueellisten rahoitusten osalta

NSPA ITI-maininnat erityistavoitteittain TL 2

Sinisellä aikaisemmat esitykset

TL 2 Hiilineutraali Suomi

ET 2.1 Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen (ml. uusiutuvan energian edistäminen)

- **Esitetäänkö erityisiä NSPA-sisältöjä?**

ET 2.4 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen sekä katastrofivalmiuksien ja – palautuvuuden edistäminen

- Ilmastonmuutoksen arktiselle alueelle tuomat riskit ja niihin sopeutuminen ilmastotoimilla ja vähähiilistä yhteiskuntaa edistämällä - lisävolyymi ao. ohjelmasisältöihin
- **Saamelaislinkeinojen sopeutuminen ilmastonmuutokseen**
- **Luontomatkailu - lisävolyymi ao. ohjelmasisältöihin**

ET 2.6 Bio- ja Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

- **Esitetäänkö erityisiä NSPA-sisältöjä?**

NSPA ITI-maininnat erityistavoitteittain TL 3

Sinisellä aikaisemmat esitykset

TL 3 Saavutettavampi Suomi – TL:aa ei ole vielä kirjoitettu

Aikaisemmat saavutettavuuteen liittyvät NSPA-ITI-maininnat

- Pk-yritysten kasvuun ja investointeihin vaikuttavat liikenne- ja logistiikkainvestoinnit → uusi TL 3
- Laajakaistainvestoinnit yritys- ja innovaatiotoiminnan kannalta keskeisten ja puutteellisten laajakaistayhteyksien osalta → uusi TL 3
- [Liikennejärjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien strateginen suunnittelu](#)

NSPA ITI-maininnat erityistavoitteittain ESR Luonnos

PO 4 ET 4.1. ESR Polkuja töihin

- Digiosaamisen kehittäminen ja hyödyntäminen työllisyyden edistämiseksi
- Työllisyyttä edistävien osaamistilien ja yksilöllisten osaamisratkaisujen edistäminen
- Työn eri muotojen yhdistäminen ja työvoiman liikkuvuuden tukeminen
- Työllisyyttä tukevien palvelujen saavutettavuuden edistäminen pitkien etäisyyksien, laajakaistapalvelujen ja digitaitojen puuteiden korjaamiseksi
- Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton edistäminen ja puolisoiden työllisyyden edistäminen yritysten osaamis- ja työvoimatarpeen täyttämiseksi

PO 4 ET 4.2. ESR Osaamista töihin

- Jatkuvan oppimisen mahdollistavan koulutuksen saavutettavuuden edistäminen yritysten uudistumiskyvyn ja työllisyyden edistämiseksi
- Paikkariippumattoman työskentelyn ja koulutuksen edistäminen ja työn tekemistä edistävien liikkumis- ja etätöiden ratkaisujen mahdollistaminen
- Yrittäjyyttä ja innovaatiokyvykkyyttä edistävien koulutus- ja palvelumallien kehittäminen yritysten kasvun ja uudistumiskyvyn vahvistamiseksi
- Matkailun ja tapahtumatuotannon osaamisen vahvistaminen alueen vetovoimaisuuden ja työllisyyden edistämiseksi
- Koulutuksen ja työelämän nivelvaiheiden tukeminen

PO 4 ET 4.3. ESR Yhdenvertainen osallisuus

- Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen työ- ja opiskelukykyisyyden edistämiseksi
- Osallisuuden ja yhteisöllisyyden tukeminen nuorille ja perheille hyödyntäen monialaista osaamista ja mm luovia menetelmiä alueen vetovoimaisuuden ja osallisuuden parantamiseksi
- Palveluiden saavutettavuuden edistäminen (digitaaliset palvelut ja innovatiiviset toimet)
- Vahvistetaan nuorisotyötä ja perheiden auttamista

PO 4 ET 4.1.1.0 Lapset mukaan ottava Suomi

- Lasten köyhyyden vähentäminen tukemalla harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia

Aikatauluista

Suomella tavoitteena käynnistää uusi ohjelma 1.5.2021, mutta on mahdollista ja todennäköistä että käynnistys siirtyy.

Ohjelmaluonnoksen ja ympäristöselostuksen julkinen kuuleminen marraskuussa.

Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) valmistelu seuraa perässä ja tulee mukaan myöhemmin ohjelmanmuutoksella.

